СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 268. Джерзи Сіті, Н. Дж., пятниця, 17. листопада 1933. — VOL. XLI. No. 628. Jersey City, N. J., Friday, November 17, 1933. THREE CENTS.

ПРЕЗИДЕНТ ПРО ДОПОМОГОВУ АКЦІЮ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт виголосив тут перед величезним зібранням урядовців промову про провідні засади допомогової акції федерального уряду.

Президент Рузвелт казав, що на цю допомогу уряд думає видати коло 400 міліонів долярів.

Акція зміряє до того, щоби за ті гроші створити працю для яких 4 міліонів людей. Кождий урядовець, звязаний з акцією, має бути без закиду. Урядовці не сміють дивитися, до якої партії належить потребуючий допомоги. Всякі політичні впливи й „ґрефт" мають бути знищені. Уряд мусить теж подумати над тим, як досягнути тих, котрі не мають праці, а загорді, щоби шукати публичної допомоги.

РУХ ПРОТИ ВИЗНАННЯ РОСІЇ РОСТЕ.

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт відбув з Літвіновом дві конференції про визнання російського уряду. Як досі, так і тепер не подано до публичного відома, про що там говорено; сказано тільки, що „переговори поступають уперед". Одначе рівночасно ходять чутки, що мабуть Літвінов виїде до Ворм Спрінґз, бо до виїзду президента не буде можна вирівнати суперечностей у становищах Росії й Америки.

Американська Федерація Праці предложила президентови Рузвелтови величезний меморіял проти визнання Росії. Меморіял обнимає 187 сторін та є ярким обвинуваченням большевицького уряду.

В імени комітету нюйорських товариств зложив президентови протест проти визнання Росії д-р Семен Демидчук. „Ню Йорк Таймс" подає, що в своїй заяві, полишеній у Білім Домі, д-р Демидчук домагався, щоби перед визнанням вирішено українське питання. Він закидає московському урядови систематичне винищування українського народу. Останньою методою є голод.

Американські ґазети широко цікавляться українською акцією проти визнання Росії. Дітройтські ґазети подали звіти про протест дітройтських Українців. Образкові додатки до недільного числа принесли фотоґрафії козацького відділу протестаційного походу. Про протест, піднесений у Клівленді, Огайо, минулої неділі, писали околичні ґазети; були про це донесення в деяких нюйорських ґазетах. Про похід в Бостоні, Масачусетс, що відбувся минулої неділі, писали широко місцеві й позамісцеві ґазети, головно через большевицькі заходи відстрашити людей від походу та большевицькі спроби розбити українське віче.

БАНКИРА ОСУДЖЕНО ЗА ЗЛОВЖИВАННЯ ФОНДІВ.

НЮ ЙОРК. — Перед місцевим стейтовим карним судом покінчилася в середу розправа проти адвоката й банкового директора Ізидора Кресела, обжалованого за зловживання фондів звісного збанкротованого банку „Бенк оф Юнайтед Стейтс". Лава присяжних суддів признала його винуватим. Суд наложив на нього кару вязниці від 1 до 7 років.

УРЯД БУДЕ БУДУВАТИ ПЛИВАЮЧІ ЛЕТНИЧІ ПОЛЯ.

ВАШИНҐТОН. — Американський уряд збирається видати 30 міліонів долярів на будову пливаючих на морю летничих піль для літаків, якщо ведені тепер проби покажуть практичність проєкту.

Між Европою й Америкою має повстати 5 таких портів.

Самі проби будуть коштувати півтора міліона долярів.

УРЯДОВЦІ „НАЙРИ" ОРҐАНІЗУЮТЬ ЮНІЮ.

ВАШИНҐТОН. — Урядовці Краєвої Адміністрації Відбудови постановили добитися кращих умовин праці та зорґанізувалися в юнію. Юнія ця приступила до Федерації Праці.

Урядовці нарікають, що вони працюють дуже довгі години, що число годин їх праці не зазначене та що в цей спосіб вони забирають роботу багатьом іншим робітникам.

ПЕРЕСУНЕННЯ В УРЯДІ.

ВАШИНҐТОН. — Секретар скарбу Вудин подався до димісії. Президент Рузвелт димісії не приняв, але зате дав йому дозвіл взяти необмежену відпустку вж до повного виздоровлення.

За час його неприсутности департаментом скарбу буде заряджувати Генрі Морґентав Молодший, директор Адміністрації Фармерського Крєдиту.

ЗАКИДАЮТЬ СТАЛЕВОМУ ПІДПРИЄМСТВУ НАТИСК НА РОБІТНИКІВ.

ВАШИНҐТОН. — Робітники сталевого підприємства „Віртон Стіл Ко." внесли до Краєтої Робітничої Ради протест проти натиску, який це підприємство робить на те, щоби робітники признавали своєю представницею в робітничих непорозуміннях компанійну юнію.

Свідки зізнали, що підприємство ширить аґітацію серед робітників, що робітники пошкодять бизнесови підприємства, якби вони взяли за свою представницю не компанійну юнію.

ЗА НАШ ІДЕАЛ -- ЗА СОБОРНУ УКРАЇНУ! ЗА НАШИХ БРАТІВ З ВЕЛИКОЇ УКРАЇНИ, ЩО ГИНУТЬ МІЛІОНАМИ ПІД МОСКОВСЬКО-БОЛЬШЕВИЦЬКИМ ТЕРОРОМ, ВИХОДИМО ОБОВЯЗКОВО, МАСОВО Й ЗОРГАНІЗОВАНО НА ДЕМОНСТРАЦІЙНІ ПОХОДИ, ЗВЕРНЕНІ ПРОТИ КАТІВ УКРАЇНИ.

УКРАЇНКА ПОЇХАЛА НА КОНФЕРЕНЦІЮ В МОНТЕВІДЕО.

Департамент стейту призначив панну Ірину Уляницьку, дочку о. В. Уляницького, пароха в Нортгептон, Па., на сему панамериканську конференцію, котра відбудеться в Монтевідео, Уруґвай, в полудневій Америці, в грудні цього року.

Американська делеґація відплила з Ню Йорку в суботу, 11. листопада.

Панна Уляницька працює в департаменті стейту від 4 літ.

ОСТЕРІГАЄ АВСТРІЮ ПЕРЕД АНТИСЕМІЗМОМ.

Джордж Ірлє 3-тій, американський посол у Відні, заявив кореспондентам, що Злучені Держави припинять торговлю з Австрією, як вона буде допускати антисемітські розрухи. Він казав, що в ньому є чиста німецька кров, але як Американець знає, що до Америки втікали ті, що їх переслідували за віру і народність. Тому Америка не буде підпирати тих, що допускаються таких переслідувань.

ЛЕМКИ ПРОТИ ЛЕМКІВСЬКОГО БУКВАРЯ.

В селі Лось, новосандецького повіту, кілька селян віддали вчительці-Польці лемківський буквар, заявляючи рівночасно, що вони бажають, щоби їх діти вчилися з букваря, якого вживано давніше. Селян стрінула лайка, але вони найспокійніше заявили, що не прийшли сваритися, лише повідомити, що своїм дітям забороняють учитися з лемківського букваря. Кілька днів по тім факті перевела поліція ревізію у кількох селян та в читальні „Просвіти". Не знайдено нічого. Протокол списали з Львом Кубаним.

НЕЗВИЧАЙНЕ САМОГУБСТВО ХЛОПЦЯ.

Кирило Козакевич, 13-літній хлопець з села Милостива біля Рівного, дуже хотів учитися. Батьки не хотіли про це чути й змушували його кинути науку та помагати їм у господарстві. Доведений до розпуки, хлопець повісився.

ФАРМЕРИ НЕВДОВОЛЕНІ, АЛЕ НЕ НАСТРОЄНІ РЕВОЛЮЦІЙНО.

Нюйорські ґазетярі, котрі приїхали до Де Мойн, Айова, на розслід заворушення серед фармерів, яке проявилося великим фармерським страйком, переконані, що фармери сильно невдоволені, аленазаґал приймають своє положення спокійно та зовсім не думають про якусь революцію, як це пробують представити радикальні ґазети. Лише незначна меншість стратила всяку терпеливість та думає шукати заради крайніми засобами.

NRA MEMBER U.S. WE DO OUR PART

ЧАПЛІНОВІ СИНКИ БУДУТЬ ДІСТАВАТИ ТІЛЬКИ ПО $350 МІСЯЧНО.

Чарлі Чаплін не має щастя в родинному життю. Його жіночка Літа так уже далася йому взнаки, що може він назвати себе мучеником... Вони вже давненько не жиють разом, та вяжуть їх ще два синки, яким до цього часу Чарлі виплачував по 500 долярів місячно на удержання. Та часи тепер тяжкі, тож суддя Крейл присудив, що відтепер Чаплін буде платити своїм синкам тільки по 350 долярів на місяць. Тож то десь сліз пролляла пані Чаплінова над таким „несправедливим" присудом...

„ПАВУКИ ТА МУХИ".

Господар зі Скнилова Н. Вітик дав біля будинку французького консуляту у Львові якомусь бородатому чоловікови 400 зл., коли цей представився йому як французький консуль. Опісля Вітик переконався, що дав гроші обманцеви. Кілька днів пізніше один емеритований залізничник програв у гру в три карти золотий годинник вартости 500 зл. Коли той годинник заразже купив сивий бородатий Жид, залізничник зрозумів, що то обманець та зчинив крик. Бородатий пустився втікати, та йому відлетіла зле приклеєна сива борода. Жида зловили та пізнали в ньому фахового обманця Дрекслєра, того самого, що під консулятом украв Вітикови 400 зл. Суд засудив Дрекслєра на 18 місяців вязниці.

ЗЛОВЖИВАННЯ В М. К. О.

В Міській Касі Ощадности у Львові викрито зловживання, яких допускався бухгальтер Юзеф Мрочек у звязку з флюктуацією доляра. Його усунено з урядування. Каса не потерпіла ніякої шкоди, бо браки вирівнав його тесть.

ФАЛЬШІВНИКИ ГРОШЕЙ.

В Коломиї відбулася судова розправа проти фальшівників грошей. Суд засудив Карла Каріна на півтора року, Василя Антонюка на 2 і пів і Миколу Охоцького на рік вязниці. Всі втратили громадянські права на 5 літ. — У Глинському й Анатолії на Волині поліція викрила дві фабрики фальшивих грошей.

БОЛЬШЕВИЦЬКА БЕЗБОЖНИЦЬКА ПРОПАҐАНДА.

Президія союзів большевицьких безбожників утворила комітет боротьби з сьогорічними Різдвяними Святами, який має ділати не тільки на радянській території, але й у ріжних державах. Кампанія розпічнеться в дні 15-жовтня ц. р. тим способом, що в цілій Радянщині вишколені атеїстичні аґітатори виголосять тисячі протирелігійних викладів і відчитів.

ТРАҐІЧНА СМЕРТЬ УЧНЯ.

З потягу, який прибув з Борщович на двірець Пізамче у Львові, вискочив пічас руху 15-літній учень технічної школи Тадей Рутковський і впав на землю, скрикнувши голосно. Коли його піднесли, з його грудей текла кров. Показалося, що хлопець упав на течку, з якої виставав великий пильник і пробив йому груди наскрізь. Ратункове поготівля привезло його до шпиталю, де він незабаром помер. Рутковський походив з Яричова Старого і що дня приїздив потягом до Львова, а після науки вертався додому.

ПОЛІЦІЯ В МАҐАЗИНАХ СКАРБОВОГО УРЯДУ.

В Рівному слідча поліція перевела в маґазинах скарбового уряду ревізію, підчас якої знайдено багато заквестіонованих за податки річей, які від довшого часу там лежали, їх екзекутори продавали, а до протоколів і книжок не вписували. В звязку з цим декого мають звільнити з посад, декого мали відправити на „ласкавий хліб до Іванової хати".

МИСТЕЦТВО ТА ПОДАТКИ.

До польського міністерства скарбу вплинуло внесення скарбової палати у Львові, щоби на рахунок залягаючих податків приймати збірки мистецьких творів. Власник великої земельної посілости у львівському воєвідстві, який за податки винен майже міліон злотих, хоче покрити частину довгу збіркою 40 цінних образів кисти малярів еспанської та флямандської школи. Міністерство має порішити, чи можна приняти образи за податки. Коли би міністерство не приняло тієї пропозиції, покликалиб комісію знавців для оцінки збірки.

ВІРИТЕЛЬ ЗАСТРІЛИВ ДОВЖНИКА.

В Монастирчу, пов. Жидачів, 11-літній син ловецького стражника, Маріян Мельник, застрілив із стрільби 13-літнього Микиту Гузія, трапляючи його в голову. Молодий убивник стрілив з мешкання перед хату, де стояв його противник. Причиною вбивства було те, що Гузій не хотів віддати йому позичених 20 сотиків.

ТЕЖ ДОМАГАЮТЬСЯ ПРОВІРЕННЯ СПРАВИ ГОЛОДУ В СОВІТАХ.

ПАРИЖ (Франція). —Російські закордонні орґанізації вислали до президента Рузвелта телеґраму, в якій твердять, що Росія опинилася тепер під совітською тиранією, та що совітські деспоти довели край і нарід до цілковитої руїни.

В телеґрамі кажеться далі, що годі подати тепер всі факти і цифри, по яких буде можна пізнати руїну Росії під большевиками. Але ті, котрі посилають той протест, певні, що президент Рузвелт знає про те, що Совіти знищили голодом міліони народу, та що дальші міліони згинуть з голоду цеї зими і наступної весни. Навіть у Лізі Націй стверджено, що в Совітах голод та що треба розпочати міжнародню акцію допомоги голодуючим.

Протестуючі звертаються до президента Рузвелта з проханням, щоби він, маючи тепер для цього добру нагоду і спромогу, заки скаже останнє слово в справі визнання Совітів, вислав до них американську місію, яка провірилаб ті справи на місці. Щойно тоді президентови стане ясно, що неможливо визнати совітську владу. Заки це станеться, просять президента вже тепер орґанізувати міжнародню допомогу вимираючому з голоду населенню під Совітами.

Цю телеґраму підписали: Русский Національний Комітет, Відділ Русского Національного Союза у Франції, Россійське Центральне Обєдиненіє, Обще-Воїнський Союз і Военно-Морский Союз.

В МОСКВІ НЕ ДУЖЕ ТО РАДІЮТЬ.

МОСКВА (Росія). — Совітська преса заговорила трохи обширніше про те, як стоять справи з визнанням Совітів Америкою. Як перше була вона майже певна, що до визнання прийде дуже скоро, так тепер пише вже здержливіше й з меншим захопленням.

ПОЛЬЩА Й НІМЕЧЧИНА НІБИТО В ЗГОДІ.

ВАРШАВА (Польща).—Урядова „Ґазета Польська" розписується про приняття Гітлєром польського посла Йосифа Ліпського. Каже, що приняття було дуже сердечне та що Німеччина зговорилася з Польщею щодо того, що обидві держави не будуть уживати насильних засобів для вирівнання спорів. В той спосіб, пише польська ґазета, прийшло нарешті до замирення тих двох держав, які за останні 15 років були найбільшою загрозою европейського мира.

ФРАНЦІЯ ЖДЕ НА СЛОВО ВІД ГІТЛЄРА.

ПАРИЖ (Франція). — Франція прийшла до переконання, що одинокий вихід із ситуації, в якій опинилися два історичні вороги, Франція й Німеччина, є тою, щоб не оглядатися на Верзайський договір і приступити до нових переговорів з Німеччиною, зглядно з Гітлєром. І тому ждуть на пропозиції Гітлєра.

БУДЕ ЗЛЕ, ЯК СПРАВА РОЗЗБРОЄННЯ РОЗІБЄТЬСЯ.

ЛОНДОН (Анґлія). — Анґлійська преса бє в один тон: Анґлія мусить ратувати справу світового роззброєння. Кажуть, що як не вийде нічого з роззброєння, то завалиться ціла система міжнародньої кооперації.

ДОМАГАЮТЬСЯ ВІД НІМЦІВ ВИПЛАТИ.

БЕРЛІН. — Британські й американські власники німецьких бондів не хочуть погодитися з тим, щоби їм виплачувано тільки частину належних їм процентів. Кажуть, що Німеччина може тепер виплатити всі свої зобовязання, бо американська та британська валюти впали, а німецька стоїть високо.

НАЦІ СТАЮТЬ ЛІБЕРАЛЬНІШИМИ.

БЕРЛІН. — Наці зміняють цілковито свою тактику супроти тих, що з ними не держали. Вони виходять з того заложення, що тепер уже навіть бувші вороги Гітлєра пізнали фальш науки Маркса, як теж підупавшої демократії й системи корупції. І тому дивляться інакшими очима на гітлєризм. І тому наці простягають тепер руку до згоди усім Німцям доброї волі.

ЖИДИ НЕЗАДОВОЛЕНІ З ПАЛЕСТИНСЬКОЇ ПОЛІТИКИ.

ЄРУСАЛИМ (Палестина). — По інтервю екзекутиви Жидівської Аґенції з Британським Високим Комісарем оголосила Аґенція комунікат, у якім критикує британську політику в Палестині. В комунікаті кажеться, що в Палестині відчувається брак жидівських робітників, а обмеження жидівської іміґрації є невиповненням того зообовязання, яке дав Жидам анґлійський премієр Мек Донелд.

ДИКУНСТВО НА ФОРМОЗІ.

ТОКІО (Японія). — Мешканці села Шінбуро на острові Формоза вбили японського поліцая і його троє дітей, а жінку смертельно зранили.

Кажуть, що сталося це тому, що звичай Формозців вимагає людських голов як жертви, зложеної богам з нагоди осіннього свята. Це є давній звичай.

"SVOBODA" (LIBERTY),
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy		ПЕРЕДПЛАТА: Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3,75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2,00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На три місяці	$ 2.75
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На рік	$10.00

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НЕ СМІЄ ЗАБРАКНУТИ НІКОГО!

Рідко коли приходить така хвиля, коли неможливо допустити двох думок, коли неможливо захитатися, коли власна совість і національна честь являються для кождого його власним приказом.

Такою хвилею буде в найближчу суботу нюйорська українська демонстрація, на якій мусить явитися все, що має в собі українську кров та почуття національної української свідомости й гідности. Хто мешкає в Ню Йорку й околиці, мусить прийти запротестувати громадно й орґанізаційно проти мордування голодом наших братів на Великій Україні московсько-большевицькою владою.

Хто віруючий, не може не сповнити християнського обовязку і не піти слідом за українськими епископами в краю, за чужинцем, кардиналом Іннiцером, і не поперти їх протестів, звернених до цілого культурного світа в обороні мордованого Совітами українського народу.

Хто є дійсною людиною, той повинен явитися на тій демонстрації, щоби з людського боку запротестувати проти большевицької зґраї на Україні.

А хто є хоч трохи свідомим Українцем, хоч трохи здисциплінованим громадянином, хоч трохи звязаним з долею нашого рідного краю, про того й припустити годі, щоби він не явився на тій демонстрації.

Чому ми кладемо таку велику вагу на ту нюйорську демонстрацію? Бо саме в Ню Йорку є головна твердиня московсько-большевицької зґраї. Саме тут є найбільше московських прислужників і агентів. Саме звідси розходиться московсько-большевицька пропаганда, писана українськими буквами, але московськими агентами, навіть при допомозі такої газети, яка присвоїла собі українську назву, щоби краще баламутити українське робітництво. Тепер уся та большевицька зграя прямо дуріє, що в часі, коли совітський комісар сидить у Вашинґтоні, Українці з Дітройт, Бостону, Ембридж і інших міст демонструють з великим успіхом проти Москви, не даючи себе залякати большевицьким хуліганам. Тепер та міжнародня зграя намагається страхом і погрозами відтягнути й нюйорських Українців від наших протестів проти совітів, про які тепер заговорила вже вся американська преса.

Польща пішла на руку большевицьким хуліґанам і заборонила протестувати проти Москви, та наші браття і там запротестували, не зважаючи на заборону. Америка дозволяє нам протестувати. Тож користаймо з права й демонструймо як нація жива, боєва й свідома своєї національної гідности і свого ідеалу.

ГОЛОДУЮЧА РОСІЯ.

Під таким наголовком виступив у рочестерськім дневнику „Демократ енд Кроникел" новий свідок голоду на Україні. Свідок цей замітний тим, що його не можна підозрівати за звязки з Гітлером, ні за звязки з Петлюрою, як це роблять большевики, щоби нацькувати Жидів на людей, котрі показують на ґолод на Україні. Не має цей свідок нічого спільного з Українцями, бо це Филип С. Бернстайн, рабін рочестерської синаґоґи Берит Кодеш.

Літом цього року їздив він до Росії й на Україну. Був там довший час. Їздив з провідниками большевицького подорожнього бюра „Інтурист", але їздив теж поза тури цього бюра. Діставши візу до Росії за вставленням американського сенатора Бори, він їздив не як ґазетяр, але як рабін, і через те міг дістатися там, де ґазетярів не пускали.

Свою статтю титулує він так: Совітський уряд закриває страшні терпіння голоду та править народом страхом.

Що нарід Росії терпить тепер страшно, про це він чував ще до виїзду в Росію, але він у це не вірив, бо бачив Росію в 1928 році й припускав, що по скінченню пятилітки нарід певно буде мати більше їди й одежі, ніж мав перед пятиліткою. Одначе він помилився. Нарід Росії й нині терпить страшно.

До яких розмірів сягають ці терпіння, тепер не можна зміврити, бо до цього не допускає уряд диктаторською владою над пресою. В ґазеті не можна помістити нічого, чого уряд не хоче. До преси подають тільки промови, статті і таке інше, що може піддержати настрій серед населення, або відвернути від уряду вину та скинути її на ріжних „злочинців", як кулаків, саботажуючих інжинірів, загонистих комуністичних урядовців, заграничних капіталістів, тощо.

У ґазеті „Москов Дейлі Нюз" появилися свідоцтва селян знад Волги, що там буцімто все благополучно. Ці свідоцтва нагадують Бернстайнови ті заяви, які уряд Гітлера вимусив на Жидах у перших місяцях націстичної революції в Німеччині, що, мовляв, у Німеччині нема переслідування Жидів. Що ці заяви селян знад Волги неправдиві, це Бернстайн знає з власного досвіду. Він відвідав оселі над Волгою, села на Україні й на північнім Кавказі, і знає, що ці заяви неправдиві та що їх комуністи добули від селян страхом. Що більше, Бернстайн переконаний, що редактори ґазети, яка це містила, знали, що ці свідоцтва неправдиві, але друкували їх на те, щоби закрити правду.

Це переконання потвердила Бернстайнови заборона большевицького уряду проти виїзду заграничних кореспондентів у ті околиці. Бернстайнови вдалося виїхати в навіщені голодм околиці лише завдяки тому, що він не фіґурував як ґазетяр, як це йому радили. Завдяки цьому випадкови, що він узяв пашпорт як рабін, а не як ґазетяр, йому вдалося відвідати голодуючі околиці, тоді як справжні ґазетярі аж перлися їхати „на фронт" боротьби уряду проти кулаків.

Бернстайн підкреслює цей факт заборони поїздки ґазетярів. Чому саме большевицький уряд дозволив їхати на Україну туристам, усяким учителям, бизнесменам, попам, а не пускав ґазетярів? Для Бернстайна відповідь зовсім ясна. Звичайних туристів можна легко зааґітувати. Їм можна показати те, що провідникови хочеться показати. Їх можна заставити повірити в усяку брехню. Бо вчитель може бути добрим учителем, а провідник добрим пастором, але поза своїм фахом він не має ніякої вправи спостерігати фактів зпоза своєї спеціяльности. Таким туристам можна забрати ввесь час показуванням царських замків, ріжних музеїв, гробів, фабрик, за якими туристи не будуть навіть мати часу бачити що іншого. Тільки вправний спостерігач, яким є звичайно ґазетяр, може побачити справжнє життя та не дати здуритись урядовій пропаґанді.

Урядова большевицька пропаґанда не має на ціли показати життя в Росії таким, яким воно справді є, а викликати про нього фальшиве поняття, якого треба урядови. Людей, котрі обводять туристів, учать робити таку пропаґанду, а не говорити правду. При остаточних іспитах на провідників уряд відкидає таких кандидатів, які говорять про життя в Росії неприємну урядови правду. Цих провідників учать, як викручуватися від прикрих запитів і як говорити брехню.

Вони вчать їх говорити брехні, коли турист побачить хвіст голодуючих людей, що ждуть поживи, або коли він побачить, як робітники розвалюють церкву. Бернштайн хотів, наприклад відвідати одну жидівську фарму під Київом та віднісся до київського бюра Інтуриста, щоби йому улекшило поїздку. Бюро сказало, що до того міcця дорога далека, що дорога дуже зла, що бюро не має з цею місцевістю зносин. По триднeвих упертих домаганнях нарешті йому дано дозвіл туди поїхати. Показалося притому, що дотична місцевість знаходиться всього 20 мінут дороги від Київа, що дорога добра, що бюро не мало зносин з місцевістю тільки тому, бо не хотіло з нею мати зносин. Бернстайн поїхав до тої місцевости, але не міг ніде говорити сам на сам з людьми, бо аґент бюра не лишав його на крок самого.

Бернстайн стверджує, що в Росії далі править страх перед урядом. Люди бояться ще далі говорити з чужинцями. Він просив кільканацятеро людей на обід з ним, але ніодин не приняв запрошення. Всі бояться тайної поліції. Тому добуття правди коштує багато труду.

„Найсильнішим враженням яке виносить чуткий чужинець з відвідин, — каже Бернстайн — є терпіння. З терпінь у Росії найгіршим є терпіння голоду. Тепер у Росії ще нема і від довшого часу не було досить поживи, щоб годувати все населення. Переважаюча більшість населення не має подостатком їди. В околицях над Волгою, на Україні й на північному Кавказі за кілька останніх місяців тисячі людей просто вимерли з голоду. Непоховані трупи, жертви голоду, стали звичайним явищем у тамошніх мітечках і селах. Я бачив безчисленну скількість дітей з роздутими від голоду животами. Я бачив, як у Київі люди стояли в хвостах від опівночі, хоча крамниці з їдою отвирали аж у 9 годині рано, щоби бути певними своєї порції хліба. Це не були жебраки, але люди, що мали гроші. Просто, нема досить хліба, щоби вистарчив для всіх.

„Це саме відноситься й до інших головних середників поживи. Більшість робітників у Росії їсть мясо не більше як раз або два на місяць, і то лише дуже кепської якости, та часто зіпсуте. Цукор бачать у робітничій родині рідко, а молоко є лише для дітей. Масло це рідка розкіш, а коли воно появиться, коштує дорого". Він оповідає про свого приятеля в Москві, професора політичної економії, котрий за свою гарну платню 250 рублів міг купити тільки 10 фунтів масла.

„Де лише люди не бояться говорити, вони все говорили нам, що голодні", пише Бернстайн. Коли аґенти туристики показували туристам робітничі хати, то мешканці часто кричали за туристами: „Вони показують вам, як гарно ми жиємо, але не кажуть, що ми голодуємо". Робітник у Росії не може працювати, бо він голодний.

Одежі мало, й вона кепська. У зимі деколи нема чобіт ні одежі. Робітник у Росії не любить ніякого подарунку так, як любить дарунок з одежі. Нема теж відповідних домів. „Назагал", каже Бернстайн, „ робітник у Росії, що має роботу, не мається краще, як безробітний робітник у Рочестері, що побирає публичну допомогу".

ПОЛЬЩА РАДІЄ З ТРАҐЕДІЇ УКРАЇНИ.

Большевія дістала вірного союзника в нищенню України — Польщу. Польща ревно допомагає Москві навіть у виголодженню українського народу. Урядово, без обиняків, заборонюється Українцям публично говорити про голод на Україні під Совітами.

А преса польська, обговорюючи такі траґічні події як самогубство Скрипника й поета Хвильового, навіть не пробує задержати якусь людськість, а таки отверто радіє з того, що Москва виґублює українських провідних людей. Навіть християнська „Мисль Народова" не таїться зі своїми почуваннями і пише так:

„Тепер вже всі чотири держави, що сусідують з собою — цілком справедливо будуть згідно й чуйно пильнувати, щоби Українцям роги хутко не відросли".

Радіють польські „християни", що вимордувано під Совітами міліони українських людей, що вивішано чи запроторено в тюрми українську інтеліґенцію вважаючи це за полекшу для Польщі й інших держав, які розчвертували українську землю. Тепер, на думку польських „християн", буде можна вже лекше розпняти український нарід, або принаймі не допустити, щоби він піднісся з ослаблення, щоб „Українцям хутко роги не відросли".

А тій Польщі іде тут в Америці на руку московсько-большевицька зграя, яка разом з нашими яничарами намагається розбивати українські віча, щоби замкнути американським Українцям уста і не дати їм змоги представити Совіти в правдивім світлі, а зокрема висвітлити останню траґедію України, себто вигублення Совітами міліонів Українців голодом.

PRESS REPORTS ON UKRAINE AND UKRAINIANS.

UKRAINIANS ASK HELP FROM WORLD.

Organization Here Presents to Roosevelt Charges of Russian Cruelty in Europe.

SAYS NATIVES STARVE.

The United States Goverment is asked to exert pdessure upon Soviet Russia in behalf of "starving Ukrainians" in a letter forwarded to President Roosevelt and Secretary of State Hull by the American-Ukrainian Organization of America, with headquarters at 3720 N. 9th st.

"For years the products of the Ukraine, the 'granary of Europe,' have been in great part either squandered, destroyed or exported into foreign lands so that nothing nourishing is left to the people," says the letter signed by Theodore J. Swystun.

"In our judgement, both moral intervention and political pressure should be brought to bear without delay on the central government of the U. S. S. R.

"It must be observed that the new harvest will not relieve the extreme distress of the Ukrainian country. According to the advice of informants, this next winter will be as deadly for Ukraine, as the preceding one; the race is seriously weakened, the Soviet organization completely disorganized, with the result that crops have been harvested in a very unsatisfactory manner. Moreover, the land is sown with wheat in smaller areas; it will take some years before the agricultural economy of Ukraine is put on a sound basis.

"The modification of the Moscow attitude towards Ukraine should be the essential basis of all action in favor of the dying race. This reversal can scarcely be expected from the Bolsheviks without the exertion of firm pressure from outside. Such pressure, coming at the moment when the Soviets seek to renew normal relations with Europe and America, when they eagerly sign pacts of non-aggression, should be both timely and efficacious.

"The Soviet Republic of Ukraine was populated before the year 1933 with 31,000,000 inhabitants, and the north of the Caucasus is almost identical in extent and peopled principally with Ukrainians.

"During the past winter and spring the people of these agricutural regions, almost completely deprived of staple foodstuffs, have been obliged to feed on the bark of trees and various herbs, on rats and dogs whence have ensued an enormous mortality. Helpless bodies of the famished and the sick lay scatered through village streets and the market places in towns; because of death and wholesale exodus of the populace, entire villages were wiped out.

"The Moscow Government has taken all precautions to hide the truth, and has forbidden even the correspondents of foreign newspapers to visit the regions struck by famine. Upon reliable testimony it is necessary to believe that several million people have perished through famine in the course of these last months in the Ukrainian country.

"The Ukrainian race is throughly opposed to the Communistic regime conceived and practiced in Moscow. Moreover the people aim to separate from Russia and wish to organize an independent state of Ukraine.

"In order to secure posession of the country and its resources, the Russian Communists have for several years fought the aspirations of the Ukrainians, at first by pursuing a regular war against them, and later, by killing the disarmed masses and by deporting peaceable inhabitants by the thousands to the uninhabitable Solovetzky Islands.

"To our mind these tragic events, of which Ukraine is the setting bring forth three questions to which the civilized world can hardly remain indifferent.

"From the economic and social point of view, the Soviets threaten to devastate the most fertile country of Europe and to exterminate the people most adapted to its culture in order to colonize it with Moscovians.

"From the political point of view, the fall, or at least the weakening of Ukraine by the Russians would destroy the natural barrier which for several centuries was established between Occidental Europe and Moscovia.

"Finally, from the moral viewpoint, public opinion and the responsible leaders of civilized nations should know how to deal with the Soviets who are oppressing an entire nation."

'(The Evening Bulletin, Philadelphia, November 13, 1933).

С. Кравчинський.

В ТЮРМІ НАРОДІВ

(Оповідання).

(19)

Офіцир троха не впав на прокуратора, котрий схилився, щоби з землі підоймити зложений в двоє аркуш листового паперу, який вилетів з одної книжки тоді, коли вона падала.

То було прощальне письмо Миколи, написане ним вчора, коли збирався втікати. Письмо вклав у книжку, та, затурбований Катрею і Крутіковом, забув письмо виймити і знищити. Побачивши підпис „Микола Волгин", прокуратор став хапчиво та тихо читати:

„Для Катрі Василівни Желецької.

„Дякую горячо за все те, що ви для мене зробили. Вибачте, що мушу покинути Вашу хату не попрощавшися з Вами. Ваш Микола Волгин".

— А Бог би його побив, чорт би його взяв! — крикнув прокуратор з досадою, мнучи папір. — Добича вихопилася і втекла нам зпід носа!

— Що таке? — спитав офіцир.

— Прочитайте самі!

Офіцир взяв зімнятий папір, вигладив, прочитав і видивився на прокуратора.

— Даремний був наш труд, — промовив. — Написане сходиться з тим, що нам сказала Катря Василівна. Втік.

— Вам, Катерино, Василівна, мабуть любо буде знати, який той панич вам прихильний, — сказав прокуратор, беручи письмо від офіцира і подаючи його Катрі.

Катря взяла папір і прочитала, та того письма не розуміла. Письмо, очевидно вчерашне, а Микола ще нині, і то перед хвилею був у неї, балакав з нею. Вона тільки знала, що щось сталося в користь Миколи, та що він мабуть вже безпечний.

— Сей документ будьте ласкаві звернути нам, — сказав прокуратор до Катрі — ми мусимо його залучити до актів.

Звертаючися до офіцира, прокуратор сказав:

— Я гадаю, що дальший трус і переслухування решти служби, безцільні.

— І я гадаю, що безцільні, — сказав офіцир.

Катря боялася своїм поведенням показати утіху, що Мккола виратуваний.

Прокуратор став зараз писати протокол. Написав, що, як зізнали господиня і її наймичка-селянка, якийсь незнаний їм молодий чоловік, цілий тиждень був у них під іменем Никола Петрович Волгин, і в передодни ревізії втік, не знати куди. Сей протокол прокуратор казав Катрі підписати. Вона підписала, не читаючи. Вона взагалі ще не стямилася. Прокуратор сховав протокол до кишені сурдута, поклонився і вийшов. За ним вийшов офіцир і жандарми. За хвилю візки затуркотіли і затихли.

— Їм ще не можна вірити,— шепнула Катря до старої. — Вони могли би раптом ще раз надійти. Я йду до себе. По добрій хвили, як вже не буде небезпеки, що вони вернуться, стягни його відтам. Нехай прийде до мене.

Катря відійшла. Стара ждала добру хвилю. Коли на дворі тишини нічого не перебивало, застукала в дверцята. По хвили вони відчинились і вихилилося веселе лице Миколи.

— Воздух чистий? — спитав.

— Чистісенький — відповіла стара.

— Микола спустив ноги. Потому цілий завис на руках і станув на столі, який йому стара підсунула.

— Я майже все чув, що вони тут балакали, — промовив до старої.

— Щасливий ваш Бог, паничу! — сказала стара. — Ви мабуть в чепци вродилися.

— Ваша панна де, бабуню? Вона тут була, бо я чув її голос.

— Відійшла до себе. Казала, щоби ви прийшли до неї.

Микола став стріпувати з себе порох, яким на стриху обліпився. До Катрі не пішов, бо заки обтріпався, вона сама прийшла до нього. Була одіта по подорожньому. В капелюсі і в синім суконнім плащи. В руках мала літнє мужеське пальто, кашкет і малий куферочок.

— Ви мусите зараз щезнути відси, — сказала. — Гадаю, що вам треба бодай трошка перемінити ваш вигляд, щоби вас не пізнали по одежі. Я принесла вам пальто і кашкет мого брата. Ви одного росту з ним. Возьміть також куферочок. Се зробить вас подібнішим до подорожного.

— Се добре. Дякую. Втікаю зараз.

— Ні. Вам годі йти пішки. Пароход відходить з міста скоро світ, тепер вже пізна ніч.

Вона глянула на свій маленький срібний годинник.

— Ви туди не зайшли би на час. Ходіть за мною!

Обернувшися до старої, Катря сказала:

— Бувай здорова, няню! Пильнуй мами. Як би питала за мною, то скажи, що я поїхала по доктора. Я справді привезу доктора.

— Щасливої дороги, паничу!

— Прощай, бабуню. Спасибі тобі! — сказав Микола.

Катря і Микола вийшли. Дівчина завела його до будки над рікою, де на ніч замикалася лодка. Микола витягнув лодку і спустив її на воду. Катря взяла пару весел.

— Нам треба гнати що сили, щоби поспіти на час, заки пароход відійде, — сказала.

(Далі буде).

СЕРЕДИНА ФРАНЦІЇ.

Ґеоґрафічною серединою Франції є невеличке село Бріер Альшам, в департаменті Шер. Для зазначення цього факту управа громадського уряду згаданого села вирішила вибудувати на площі серед села великий камінний памятник з написом: „Тут є середина Франції".

ЦЕ УКРАЇНСЬКИЙ І ЛЮДСЬКИЙ ОБОВЯЗОК ВЗЯТИ ОБОВЯЗКОВО УЧАСТЬ В ДЕМОНСТРАЦІЙНИХ ПОХОДАХ, ЯК ПРОТЕСТАХ ПРОТИ ВИМОРДУВАННЯ ГОЛОДОМ МІЛІОНІВ НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ СОВІТАМИ.

ПОСИЛАЙТЕ „СВОБОДУ" НА УКРАЇНСЬКІ СЕЛА.

Прочитавши „Свободу", не марнуйте її, не викидайте, а вишліть нашим селянам на Закарпатській Україні, бо вони вас цього просять. Пишіть до редакції „Свободи", а ми вам подамо село й читальню, куди будете висилати.

ДО БОРОТЬБИ ЗА ІСТНУВАННЯ!

Як московські большевики вимордують голодом українську націю в Европі, то не стане й нас тут. Не буде України, ні українського народу.

Це має розуміти кождий американський Українець і Американець українського роду, коли його кличуть на

ПРОТЕСТАЦІЙНИЙ ПОХІД

ДО НЮ ЙОРКУ

В СУБОТУ, 18-го ЛИСТОПАДА 1933, в ГОДИНІ 10 ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

Похід розпічнеться з Washington Square, там, де зачинається 5-та Евня, отже коло Вест 4-тої вулиці, а закінчиться великим масовим

ВІЧЕМ

в Central Opera House, 205 East 67th St., NEW YORK, N. Y.

Українче і Українко! Кинь на один день працю, а йди помагати спасати свою рідню з кігтів кровожадного опира-большевика!

Не плач і не нарікай, а дай належну відправу тутешнім большевицьким громилам, які Тебе, вольного громадянина Америки, хочуть застрашити вогнем з комуністичного пекла.

Памятай, що приходить день суду над большевицькими злочинцями.

КОМІТЕТ ПРОТЕСТАЦІЙНОГО ПОХОДУ В НЮ ЙОРКУ.

УВАГА! РІВЕРГЕД, Н. Й., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ПАРОХІЇ І КЛЮБУ ТАНЦЮРИСТІВ У РІВЕРГЕД, Н. Й,

:——::——: відбудеться :——::——:

ДЕНЬ ПЕРШОГО ЛИСТОПАДА

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 Р.

В ГАЛИ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛ. ЦЕРКВИ, 33 FRANKLIN STREET.

ПРОГРАМА: Панахида у церкві за поляглих Героїв, яку відправить о. Волинець при уладженім гробі. По панахиді у церковній салі відбудеться СВЯТОЧНИЙ КОНЦЕРТ. В концертову програму входять: Укр. Церков. Хор під проводом гр. С. Ґури, деклямації, соля і промови. Головний святочний реферат виголосить добр. О. Ревюк. Кінцеве слово — о. Волинець.

Початок Свята точно в год. 7-мій ввечір. — Вступ вільний.

Шановні Громадяни! Святим обовязком є кождого Українця й Українки явитися на цім великім Святі, вшанувати традицію нашої Державности та віддати поклін нашим славним борця Героям, які віддали своє життя за Неньку Україну. — **Комітет Свята.** 268

ПОЗІР! НЮ ГЕЙВЕН, КОНН., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ ВІДДІЛУ О.Д.В.У. ПРИ СПІВУЧАСТИ ВСІХ ТОВАРИСТВ, БРАТСТВ І ПАРОХІЇ

:——::——: відсвяткується :——::——:

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 Р.

В ЦЕРКОВНІЙ ГАЛИ СВ. АРХ. МИХАЇЛА, 127 ПАРК УЛ.

СВЯТО УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

З СЛІДУЮЧОЮ ПРОГРАМОЮ:

В неділю, в 10-тій годині рано СЛУЖБА БОЖА. Зараз по Службі Божій відправиться ПАНАХИДА по поляглих Героях, замучених ляхо-катами в нашій визвольній боротьбі.

КОНЦЕРТ вечером в годині 5-тій. В програму входять дуже гарні народні і стрілецькі пісні, деклямації як також промови. Вступне слово виголосить о. О. Пристай. Головний бесідник адв. Т. Свистун. Сопранове сольо: Маруся Бурбела, при пяні Павліна Фидишин. Співати буде хор Тов. Бандурист під дір. Н. Кісіля.

Поважана Громадо! Наш край в огні. Ворог скажeніє. Дванацятий Листопад вкривається свіжими могилами на нашій рідній землі. Тож ми всі тут на вільній землі, хотяй вшануймо память наших героїв замучених ляхо-катами. Нехай день 19-го листопада буде в Ню Гейвен і околиці днем Національного Свята. — **Комітет.** 268

ПОКЛИК

ДО ВСІХ ЧЛЕНІВ УКРАЇНСЬКИХ ДЕМОКРАТИЧНИХ КЛЮБІВ І ВЗАГАЛІ ВСІХ ГОРОЖАН МІСТА НЮ ЙОРКУ І ОКОЛИЦІ!

РАДА УКРАЇНСЬКИХ ДЕМОКРАТИЧНИХ КЛЮБІВ ВЕЛИКОГО НЮ ЙОРКУ І УКРАЇНСЬКИЙ ДЕМОКРАТИЧНИЙ КЛЮБ МІСТА НЮ ЙОРКУ

закликають членів і всіх горожан міста Ню Йорку, щоби явилися до

ПРОТЕСТАЦІЙНОГО ПОХОДУ

В СУБОТУ, ДНЯ 18-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 Р.

Демократичні Клюби зі своїми членами нехай зійдуться рано в годині 9-тій до льокалю Українського Демократичного Клюбу під ч. 59 Сейнт Маркс Плейс (Іст 8-ма ул.), звідки всі разом вирушимо на площу на Вашинґтон Сквер, Вест 4-та улиця. 268

Рада Українських Демократичних Клюбів великого Ню Йорку.

ПОРЯДОК ПРОТЕСТАЦІЙНОГО ПОХОДУ В НЮ ЙОРКУ

ДНЯ 18-го ЛИСТОПАДА 1933 Р.

Похід буде уставлений в такому порядку:

1. **Духова Орхестра,**
2. **Українські Ветерани,**
3. **Комітет Походу і чужі гості та представники інших ґруп.**
4. **Сотня „Чорноморської Січи",**
5. **І-ий Живий Образ,**
6. **Укр. Червоний Хрест,**
7. **ІІ-ий Живий Образ,**

Дальше слідують такі громади:

8. **Ню Йорк місто, також Бронкс і Асторія,**
9. **Джерзи Сиӣ,**
10. **Бруклин,**
11. **Гемпстед і Бабилон,**
12. **Нюарк,**
13. **Стейплетон** враз з орхестрою,
14. **Йонкерс,**
15. **Перт Амбой і Картерет,**
16. **Елизабет і Байон.**

Всякі інші групи будуть окремо розставлені. Товариства кожної громади мають йти в призначеному для їх громади місци. Всі учасники **мусять** носити на убранню ґузики, специяльно вироблені на цей похід. Коли хто такого ґузика ще не набув перед походом, то мусить собі його набути від жінок, котрі будуть їх чіпляти на Вашинґтон Сквер. Ґузики муситься носити для відріжнення наших учасників походу від побічних осіб. — **Діти,** якщо зорґанізовані в окремі ґрупи, мусять йти враз зі своїми громадами, поміж своїми товариствами.

Всі особи, беручі участь в поході незорґанізовано, мусять йти з тими товариствами зі своїх громад, в котрих є їм знакомі люди. Всі члени товариств мусять йти в рядах своїх товариств.

Всі українські хори з міста Ню Йорку і околиці повинні виступити зорґанізовано і в часі походу співати бадьорі військові та революційні пісні. (Пісню: „ПОРА У БІЙ" — повинні всі хори співати).

ЗАЗНАЧАЄМО: всі товариства мусять бути добре зорґанізовані і кріпко держатися в часі походу. В поході мусить панувати як найбільший порядок. Кожне товариство мусить подбати про такий порядок на своюму відтинку. **Всякі можливі замішання повинні бути моментально ліквідовані.**

Кожне товариство повинно обовязково нести в поході свої прапори, американський та український.

Учасники походу, зокрема ці, що машеруватимуть по боках, повинні нести в руках малі українські та американські прапорці, які можна буде набути на місци.

Так провідники, як і члени всіх товариств, мають вважати, щоби в їх ряди не вмішувалися невідомі їм люди, бо такі можуть внести замішання.

Пригадується всім **впорядчикам** походу, що вони мають зібратися **в год. 8.30 рано** в Укр. Нар. Домі на 6-тій вулиці, а **не в 9-тій,** як було зазначено попередно. 268

На вічу в Сентрал Опера Гавз говоритимуть українські і американські бесідники.

Комітет Протестаційного Походу в Ню Йорку.

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

ДЛЯ ЗАОКРУГЛЕННЯ СВЯТОЧНОГО НАСТРОЮ ЗАХОДАМИ АМАТОР. КРУЖКА ЧОРНОМОРСЬКОЇ СІЧИ

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

вистава історичної драми в 5 діях С. Мусійчука

В БОРОТЬБІ ЗА ВОЛЮ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 Р.

в годині 8.15 ввечір.

Наголовок оправдує акцію. Аматори вироблені здавна.

Ціни місць популярні: по 40 і 30 центів. 266,8

Приходіть усі для покріплення духа.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

БРОНКС, Н. Й.

Не залякають нас ні громи, ні тучі.

Самі ми рішили, що має бути в Ню Йорку протестаційний похід, який відбудеться цеї суботи, себто в день найбільше догідний для робітника. Як було підчас демонстраційного походу підчас польської „пацифікації", так буде і тепер, що маси Американців будуть приглядатися тому походови, а кореспонденти пустять вісти по цілій Америці про те, як цей похід виглядав і проти чого ми протестували.

Тисячі зорґанізованого громадянства в братства, товариства, сестрицтва, клюби, Січи і т. д., яке виходить на вулиці, щоби боронити ґноблених, це є велика пропаґанда перед Американцями. Це теж і освідомлення баґатьох з тих збаламучених, що держаться ще московських червоних аґентів. Це буде кінець тим нашим яничарам, що є на московсько-большевицькій службі, що хваляться перед Москвою, що вони є представниками українського робітництва в Америці.

Цей похід покаже, хто з нас патріот і щирий Українець, а хто зрадник, чи боягуз. Він навчить нас, як обходитися з яничарами.

Українці з Бронкс, возьмуть як свідомі громадяни громадну участь у протесті й зійдуться в суботу в годині 8 рано в Укр. Народній Галі ч. 1274 Го евеню і Фрімен ул. Звідтам виберемося усі разом на Вашинґтон Сквер.

Як у ріднім краю наші браття не даються відстрашити польським баґнетам, так і нас не відстрашать від протесту кацапські погрози, ні громи, ні тучі.

Василь Морозович.

—o—

ОЗОН ПАРК, Н. Й.

Кличе нас рідна земля.

Це не Протестаційний Комітет кличе нас на протестаційне віче проти Москви, а наша рідна земля, кровю обагрена.

Тому ми тепер переконаємося, кому та земля дійсно дорога. І пильно будемо слідити за тими, хто буде на тім протесті й за тими, кого там забракне. Явних ворогів ми вже знаємо, а тепер готові пізнати тих, що гострі на словах, а як треба постояти за справу, то їх нема. Та я вірю, що наше робітництво вже настільки свідоме, що воно вирушить тисячами, а то й десятками тисяч, щоб не забракло нікого при протесті проти виголоджування селян і робітників на Україні.

Н. К.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

ВЕСТ ІСТОН, ПА. Тов. ім. Богдана Хмельницького, від. 137, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячний мітінґ відбудеться в неділю, 19 листопада, в годині 2-ій пополудни, в гали парохіяльній при 4-тій улиці. Кождий член має вирівнати свої залеглі вкладки, бо це буде послідний мітінґ перед річними виборами. Хто з членів хоче вимінити свою грамоту, то нехай принесе на [illegible] грамоту і підпише аплікацію на нову. — Микола Лубоцький, предс.; Іван Терлецький, [illegible]; Михайло Колодруб, секр.

СЕНТРАЛІЯ, ПА. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 90 подає до загального відома, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 19 листопада, зараз по Сл. Божій, то є в год. 12-тій в полудне. Кождий член має явитися обовязково на цей мітінґ, бо є пекучі справи до полагодження. Пригадується довгуючим членам, щоб старалися вирівнати свої залеглости. Проситься членів вписувати своїх дітей в ряди членів У. Н. Союза. — З. Волчинський, предс.; І. Чепа, кас.; І. Чепа, мол., секр.

— Що? ти так скоро здобув розвід?

— А так, бо суддя був першим чоловіком моєї жінки.

ПОЗІР! JERSEY CITY, N. J., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ГРОМАДИ В ДЖЕРЗИ СИТІ

:——::——: відбудеться :——::——:

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 Р.

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

181-183 FLEET STREET, JERSEY CITY, N. J.

Початок концерту в годині 7-мій ввечір точно.

Вступ за добровільними датками.

По Службі Божій відправиться панахида за поляглих Героїв, котру відправить о. В. Лотович, на котру запрошується всі Товариства, Братства і Сестрицтва зі своїми прапорами і відзнаками до численної участи.

Програма концерту велика і багата, в котру входять Хор ім. Лисенка і хор діточий під проводом **д. Андрія Ґели,** хор жіночий під проводом **панни Марії Ґели,** деклямації, живий образ України, Січові Стрільці, живі Українські Інваліди і могила поляглих Героїв. — Промовляти будуть **о. В. Лотович і д-р Л. Цегельський,** по українськи, **В. Вагнер** по англійськи.

Ввесь дохід призначений на Українських Інвалідів в краю.

Кожний культурний нарід любить і дорожить своїми національними святощами. Збудім же і ми любов та пошану в своїх серцях до наших славних героїв, котрі в обороні своєї батьківщини і своєї матери України віддали всі свої золоті почування, своє знання, свої здібности, свою силу, своє серце, а вкінци себе самих на жертву за життя будучих поколінь. Тож дня 19 листопада нехай не бракне ані одного Українця й Українки на тім святі без ріжниці переконань та партій, та в тім дни перенесемося духом на рідну землю і схилимо свої голови над могилами наших українських борців та мучеників, що віддали своє життя за волю України.

268 **Комітет.**

ПОЗІР! СТ. ЛУІС, МО., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

ЗАХОДОМ УКРАЇНСЬКОЇ ГР.-КАТОЛ. ПАРОХІЇ

:——::——: відбудеться :——::——:

ЛИСТОПАДОВЕ СВЯТО

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 Р.

З СЛІДУЮЧОЮ ПРОГРАМОЮ.

Вечером в год. 6-тій відправиться панахида з проповідю в церкві над уладженим гробом.

Опісля відбудеться Святочний Концерт на гали церковній.

На це свято запрошується всі Братства і всіх Українців з Сейнт Луіс, Іст Сейнт Луіс і околиці, щоби спільно заманіфестувати 15-ту річницю Української Державности. 268

Комітет.

ПОВІДОМЛЕННЯ ДЛЯ ЧЛЕНІВ ВІДДІЛУ 16-ГО У. Н. СОЮЗА В СПРІНҐ ВАЛЕЙ, Н. Й.

Повідомляється членів Українського Тов. Просвіта, що

ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ

згаданого відділу відбудуться

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 Р.

в годині 3-тій пополудни

В ГАЛИ ТОВ. ПРОСВІТА НА ТВИН ЕВЕНЮ.

На збори прибуде голов. предс. У. Н. С., М. Мурашко.

Просимо всіх членів прибути на означений час, як рівнож просимо привести зі собою свою молодіж та знакомих, які ще не є членами Союза. Вступ вільний.

268-9 За Уряд Тов.: **К. Ільків,** секр.

ПОЗІР! БАЙОН, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

БР. СВ. АРХ. МИХАЇЛА, ВІД. 213 У. Н. СОЮЗА

:——::——: відсвяткує :——::——:

25-ЛІТНІЙ ЮВИЛЕЙ

В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 Р.

В LABOR LYCEUM, 72 WEST 25 ST., BAYONNE, N. J.

З тої нагоди уряджується ЗАБАВУ получену з КОНЦЕРТОМ І БАЛЕМ. Концертову програму виконає Хор БОЯН під дірiґентурою п. Василя Мельничука. На концерті будуть говорити головні урядники У. Н. Союза.

Концерт розпічнеться точно в годині 4-тій пополудни. По концерті БАЛЬ до пізної ночі. На бали бути приґравати Сокільська Орхестра під проводом п. Йосифа Даниловича з Ню Йорку.

Вступ на концерт і баль 75 і 50 цнт. Для молодіжи нижче 16 літ 25 цнт.

Бр. св. Арх. Михаїла, від. 213, запрашає усі місцеві і доокличні відділи У. Н. Союза, як також усіх громадян до численної участи.

262,8 **Комітет.**

УВАГА! НЮ ЙОРК І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

УКРАЇНСЬКЕ ЗАПОМОГОВЕ ТОВ. ДНІСТЕР

відділ 361 У. Н. Союза в Ню Йорку

:——::——: влаштовує :——::——:

ВЕЛИЧАВИЙ БАЛЬ

В СУБОТУ, ДНЯ 18-ГО ЛИСТОПАДА (NOVEMBER) 1933 Р.

В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ,

217-219 EAST 6th STREET, NEW YORK, N. Y.

Початок в годині 8-мій ввечір. — Вступ 40 центів.

Музика першорядна.

Отсим закликаємо Українське Громадянство міста Ню Йорку і околиці прибути громадно на цей баль, де буде можна повеселитись, як звичайно буває на забавах вище наведеного відділу.

При цій нагоді, хто ще не є членом У. Н. Союза, а хоче вписатись, може виповнити аплікацію на бали, де буде принятий до У. Н. Союза без вступного. Приходіть громадно. За добру забаву ручить 268-9

Комітет Балевий.

О. Д. В. У.

ОТСИМ НАКАЗУЄТЬСЯ, ЩОБИ

ВСІ ЧЛЕНИ ВІДДІЛІВ „О.Д.В.У." З: НЮ ЙОРКУ, БРАНКС, АСТОРІЇ, БРУКЛИНА, ДЖЕМЕЙКИ, ГЕМПСТЕД, БАБИЛОН І ПАСАЙКУ

ОБОВЯЗКОВО, ЯК ОДИН, ЯВИЛИСЯ В УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, 217-219 ІСТ 6-та ВУЛИЦЯ В НЮ ЙОРКУ місті, ТОЧНО НА ГОДИНУ 9-ту РАНО, ПЕРЕД САМИМ

ПРОТЕСТАЦІЙНИМ ПОХОДОМ.

Всі голови відділів мають на місци провірити, котрих членів бракує. Члени, що не зявляться, будуть безумовно покарані. Всякі оправдання, зложені опісля, будуть дуже точно провірювані.

Для всіх членів є специяльна функція до виконання. Наша честь, як Українських Націоналістів, вимагає від нас виконання повищого зарядження! 268

Центральна Управа „О.Д.В.У."

ВАЖНЕ ДЛЯ ЖІНОК, КОТРІ ПРАЦЮЮТЬ ПРИ ЧИЩЕННЮ КАНЦЕЛЯРИЙ І ГОТЕЛІВ В НЮ ЙОРКУ.

Всі вони мусять прийти на

МАСОВІ ЗБОРИ

:——::——: які відбудуться :——::——:

В СУБОТУ, 18 ЛИСТОПАДА, В ГОДИНІ 8.00

В МАНГАТТАН ЛАЙСЕУМ, 66-68 ІСТ 4-та ВУЛИЦЯ В НЮ ЙОРКУ,

де буде говорив представник Н.Р.А., котрий вернувся з Вашингтону, де доручив Код до Адміністратора Н.Р.А.

Також буде представник нового мейора Ля Гвардія, котрий скаже про пляни Ля Гвардія в обороні працівничої справи.

В закінчення відбудеться великий

КОНЦЕРТ — БАЛЬ

при участи 100 співаків, артистів, музикантів, танцюристів, музична банда з дітей, комедіянти і другі диковини. Представлення. — Комітет. 268

СПРАВА 45.000 ЖІНОК, КОТРІ ПРАЦЮЮТЬ ПРИ ЧИЩЕННЮ ОФІСІВ І ГОТЕЛІВ В НЮ ЙОРКУ.

В суботу, листопада 18-го в годині 8 вечером в Мангаттан Лайсеум 66-68 Іст 4 вулиця в Ню Йорку відбудеться Масс-Мітінг а потім Великий Концерт-Баль.

Будуть короткі промови: Представник Н.Р.А. вернувся з Вашингтона і скаже про Код котрий він доручив Адміністраторові Н.Р.А.

Представник нового мейора пана Ля Гвардія скаже про пляни нового Мейора в обороні працівничої справи і реорганізації місцевих інституцій.

Також представник Американської Федерації Праці приїхав з Вашингтону і скаже про нашу Юнію.

На закінчення Великий Концерт-Баль при участи 100 співаків, артистів, музикантів, танцюристів, музичної банди з дітей, комедіянтів і других.

Всі жінки, чи вони працюють, чи шукають праці в сій індустрії, чи належать до Юнії, чи ні, мусять прийти на ці Масові Збори, де вони переконаються в яких обставинах є їх справа і як скоро можна сподіватись побільшення платні і зменшення годин праці, які вимагає наш Код, мінімум 18 долярів тижнево за 20 годин нічної праці.

Вступ на Концерт-Баль і Збори 40 центів, які є призначені на покриття розходу Зборів і Концерту, а решта на Фонд медичний для бідніших жінок Юнії.

Про ту медичну допомогу було вже оголошення. Мед. допомогу взяв на себе Доктор Філюрін з його докторським персоналом під ч. 113 Вест 42 вулиця, Ню Йорк. (Огол.)

268 Комітет Юнії.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ЕЛИЗАБЕТ, Н. ДЖ.

Оснування Центрального Комітету.

Дня 29. жовтня відбулися в Українськім Народнім Домі збори делеґатів товариств, братств та сестрицтв. Почин до тих зборів дав Український Демократичний Клюб. Збори скликано в ціли зорґанізовання „Центрального Комітету Українських Національних Організацій міста Елизабет".

До уряду ново-заснованої орґанізації ввійшли слідуючі громадяни: предс. Микита Ґальонович, заст. предс. Яцко Лещак, рек. секр. Іван Ковальчук, фін. секр. Іван Клок, касієр Константин Пілат. Контрольна комісія: пані Поливчак, Петро Остапчук, Николай Горинь.

Решта делеґатів ввійшли до уряду як радні. Просимо всі українські національні організації Елизабету, які не є ще дотепер членами Центрального Комітету Українських Національних Орґанізацій, щоби в найкоротшому часі ними стали.

Цілю Центрального Комітету є: пригадувати нам час від часу наш національний і людський обовязок супроти нашої вітчини, ширити національну свідомість, любов до свого народу, а погорду до наших гнобителів, безкорисну посвяту для добра інших, брати активну участь в наших державницьких змаганнях, бути завсіди готовими до рішаючої боротьби за Україну, за її волю честь і славу.

Іван Клок, секр.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВИ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

На інвалідів.

Товариство „Зоря", від. 69 У. Н. Союза, ухвалило на своїм місячнім мітінгу $15 на висилку нашим інвалідам у краю. Разом з тим рішено вислати інвалідам і купони з акцій Земельного Банку, а гром. Е. Парницький жертвував ще $1. Разом вислано до краю через Обєднання $16.

Було би добре, як би всі інші товариства відозвалися тепер на поклик інвалідів хоч малою жертвою.

За Уряд Тов. „Зоря":
Н. Ковбасник, предс.,
Г. Кук, касієр,
М. Ликтей, секр. рек.,
Е. Парницький, секр. фін.

——о——

КЛІВЛЕНД, О.

На політичних вязнів

В 1931 р. невідомі особи вбили в Мостах Великих провокатора Гриця Малицького. Польська поліція, шукаючи виновників, арештувала трох найсвідоміших місцевих Українців, а то Олеся Годованського, Івана Балка й Івана Германа, обжаловуючи їх в убивстві провокатора.

Арештовані віднеслися до своїх краянів в Америці з просьбою помочі. Краяни зорґанізували Комітет оборони згаданих арештованих. Такий комітет засновано теж у Дітройті (Д. Васько й І. Заблоцький) та в Пасейку з Миколи Цюпа і Катерини Савіцької. Разом зібрано на оборону $116.30. Всі ті гроші вислано до краю, крім $30.35, які тепер заслано до Обєднання з призначенням на політичних вязнів.

Комітет у Клівленді сповнивши своє завдання, отсим розвязується. До нього входили такі громадяни: М. Бурко, С. Чорній, В. Ковальський, Н. Ярига, И. Биць, І Сподар.

Комітет.

Розсіяний.

— То обвинувачений твердить, що викинув свою тещу з вікна четвертого поверха через забуття?

— Так, пане судді. Ще тому кілька днів жили ми в партері.